

MIA ROTH-ČERINA

ZNANSTVENI SIMPOZIJ O ARHITEKTU BORISU MAGAŠU ZBORNİK RADOVA

SCIENTIFIC SYMPOSIUM ON THE ARCHITECT BORIS MAGAŠ CONFERENCE PROCEEDINGS

A scientific symposium on the work of architect Boris Magas was held at the Karlovac City Hall on October 25th, 2014, almost to date of the first anniversary that one of the most prominent Croatian architects of the 20th century had passed away. The symposium brought together an array of distinguished lecturers who explored the author's comprehensive theoretical, architectural and pedagogical oeuvre. Their proceedings, collected in this book, display a heterogeneous compendium of scientific, personal, analytical, objective as well as subjective insights which paint a fragmented portrait of a multifaceted author and the times he created in. Although the compendium is divided into thematic chapters focusing on his theory, architecture, teaching and planning, brought together they prove the necessary intertwining of the theoretical and practical, artistry and engineering, erudition and commitment in a single work of lasting and universal value.

[Translated by author]

Udruga za zaštitu i razvoj kulturne i prirodne baštine Karlovca
Sveučilište u Zagrebu, Arhitektonski fakultet
Sveučilište u Rijeci, Građevinski fakultet u Rijeci
Karlovac, Zagreb, Rijeka, 2016.

Str. 157, hrvatski
[27/22,5 cm, cb, meki uvez]

Odgovorni urednik: Zvonimir Gerber
Glavna urednica: Ariana Štulhofer
Recenzenti: Znanstveni odbor simpozija
(Velimir Neidhardt, Andrija Mutnjaković, Boris Morsan,
Zlatko Karac, Nana Palinić, Zorana Sokol Gojnik)
Lektura: Mirjana Ostoja

ISBN 978-953-59033-0-7
CIP 000932753 [NSK Zagreb]

U organizaciji Udruge za razvoj kulturne i prirodne baštine Karlovca 25. listopada 2014. godine održan je znanstveni simpozij o jednom od najistaknutijih hrvatskih arhitekata 20. stoljeća – akademiku Borisu Magašu. Gotovo o godišnjici njegove smrti, simpozij je u Velikoj vijećnici grada Karlovca okupio čitav niz istaknutih predavača koji su govorili o cjelovitom teorijskom, arhitektonskom i pedagoškom djelu. Njihova predavanja, okupljena u Zborniku, jednako tako predstavljaju heterogen kompendij znanstvenih, osobnih, analitičkih, objektivnih i subjektivnih, čak i projektantskih (projektiranih) uvida kojima se točkasto oslikava portret autora i duha vremena u kojem je stvarao.

Prvo, teorijsko poglavlje otvara tekst akademika Andrije Mutnjakovića kojim pozicionira Magašev teorijski rad u genealogiju ključnih djela hrvatske „arhitektonske književnosti” proteklih pet stoljeća i kroza nj obrazlaže utemeljenost Magaševih arhitektonike. Prilozi koji rasvijetljavaju pojedine aspekte teorijskog djela neminovno ga promatraju u kontekstu njegovih realizacija, pa i rekonstruiranja teorije na temelju vlastitoga graditeljskog iskustva. Precizan portret umjetnika ocrtao je Nenad Fabijanić pomoću izravnoga traga Magaševa projektantskog impulsa – crteža. Neposustajući niz skica i narisanih misli daje intiman uvid u razvojni, misaoni i životni luk arhitekta; analizira Magaševu jedinstvenu *slobodne invencije* pracenjem „rukopisa oka” i njegove konzekvencije u izvedenoj kući i detalju.

Drugi segment Zbornika – Arhitektura Borisa Magaša – okuplja najveći broj priloga, a među

onima koji su usredotočeni na distinktna područja projektantskoga djelovanja ističu se tekstovi koji daju nov uvid u poznate, ali i manje znane segmente opusa. Među njima je tekst Magaševu suprugu i suradnici Olge, profesorice na Građevinskom fakultetu u Rijeci, koja pišući o manje poznatim riječkim projektima mjestimice daje naslutiti i osobnu kroniku obitelji koje je životna dinamika nerazdvojno vezana, čak i oblikovana, razdobljima obilježnim velikim projektima, natjecajima i aktualnim gradilištima. Poseban je u tome nizu tekst/projekt Lea Modrcina koji, polazeći od praoblika trokuta, kvadrata i kruga, dihotomiju planarnoga i prostornoga analizira pomoću elementarnu formu i njezine derivacije do osamostaljenja. Izlaganja središnjega dijela Zbornika otkrivaju i studentske korijene Magaševih inovacije u sportskoj arhitekturi (Ariana Štulhofer), spiritualno i lokalno-specifično kasnijeg opusa sakralne arhitekture (Zorana Sokol Gojnik), pa i presjek novije hrvatske povijesti koja se implicitno čita u cjelovitog kronici nastanka i devastacije hotelskoga kompleksa Haludovo (Davor Podbregar).

Magašev pedagoški rad tumačen je u najsištem smislu – svrstavanjem priloga o utjecaju karizmatičnoga Učitelja na generacije studenata na Arhitektonskom fakultetu uz bok s onim segmentom djelovanja koji je afirmirao hrvatsku arhitektonsku tradiciju i ustrajno promovirao njezin prostorni identitet. Zlatko Karac u posljednjem prilogu trećega poglavlja rasvijetljuje korijene utemeljenosti cjelovitog angažmana u istraživanju i pro-

micanju hrvatske graditeljske baštine kroz kroniku sudjelovanja u istraživačkoj grupi profesora Andrije Mohorovičića i desetljeću asistenture na Arhitektonskom fakultetu od 1956. do 1966., te potom nastavljeno nekoliko godina nakon preuzimanja kolegija *Teorija arhitekture* 1983. godine.

Posljednje poglavlje, slobodno naslovljeno „Veliko mjerilo i urbanizam u teoriji i projektima Borisa Magaša”, daje uvid u značajne aktivnosti posljednjega desetljeća Magaševa života, u kojem se ističe angažman u Savjetu prostornog uređenja Republike Hrvatske. Helena Knific Schaps i Borka Bobovec ističu ključan Magašev doprinos u donošenju strateških dokumenata, smjernica, prijedloga i kriterija kojima je dao utemeljenost i smisao. U završnome poglavlju Boris Morsan vraća se na Magašev rodni grad kroz analizu „Magaševih linija”, urbanističkog prijedloga kojim artikulira područje istočno od Karlovačke zvijezde.

Uz navedene autore, vrijedne priloge koji problematiziraju bogati opus, teoriju i stručkovni angažman Borisa Magaša ovome su Zborniku dali još i S. Butijer, A. Faber, I. Gojnik, I. Juras, D. Kahle, B. Marčić, J. Rošin i A. Žunić, a u dodatku je objavljen i sažetak Smjernica i kriterija za arhitektonsku vrsnocu građenja. Bez obzira na formalnu podjelu izlaganja prema naglašenim aspektima Magaševa djela u pojedinim prilogima, sakupljeni u cjelovitu zbirku oni zajednički potvrđuju neodvojivost i međusobnu uvjetovanost teorijskog i praktičnog, artističkog i inženjerskog, erudicije i angažiranosti u jedinstvenom opusu trajne i univerzalne vrijednosti.